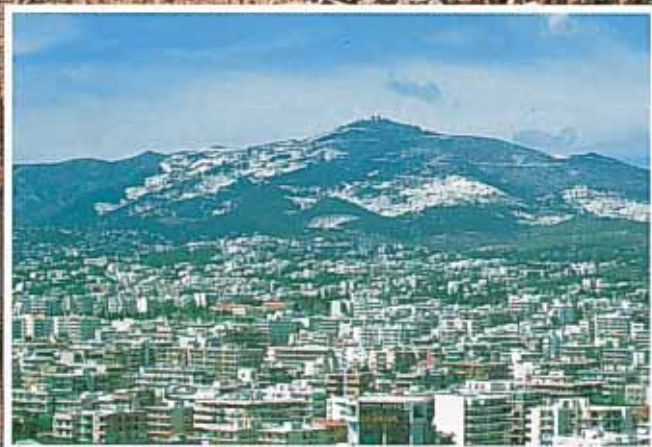

οι φίλοι του μουσείου

Έτος ίδρύσεως 1978

Τριμηνιαία έκδοση των Φίλων του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας

Τοπία και Ουτοπία

Β' Μέρος

Το τεύχος αυτό αποτελεί συνέχεια του προηγούμενου (№67). Περιέχει το δεύτερο μέρος των πεζών και των ποιημάτων που ακούστηκαν στη βραδιά λόγου και μουσικής, με θέμα «Τοπία και Ουτοπία» που είχαν οργανώσει οι φίλοι στο αμφιθέατρο του Κέντρου ΓΑΙΑ στις 19 Νοεμβρίου του 2001.

Θέλωμε να αναφέρουμε ότι μας απασχόλησε αρκετά το θέμα της παράλληλης προβολής slides κατά τη διάρκεια των αφηγήσεων. Τελικά όμως αποφασίσαμε να προβάσουμε σε μύθο-σκηνο του τίτλου των πεζών, των ποιημάτων και των τραγουδιών που ακούστηκαν, ώστε να αφήσουμε τη φαντασία του καθενός να σχηματίσει τη δική του εικόνα, εκείνη τη βραδιά.

Αντίθετα για τη δημοσίευση θελήσαμε να ταιριάξουμε ποιήματα και πεζά με εικόνες από την Ελλάδα, αφήνοντας τα τραγούδια χωρίς εικόνα, με ανάρτηση μελωδίας.

Στιγμιότυπο από τη βραδιά

Χορηγός: Μέλος μας που παραμένει ανώνυμο

Από την Ελλάδα

Στρατή Μυριβήλη, (απόσπασμα)

Ευτυχισμένο χωριό, που δεν πληροφορήθηκες ακόμα πως στις πολιτείες ο άνθρωπος πήρε την τρελή απόφαση να καταργήσει τη νύχτα του θεού, και το κατόρθωσε. Κρατάς ακόμα αμόλητη τη νύχτα σου, που σκεπάζει σαν κεντημένο μενεξεδένιο άμφιο τον ειρηνικό σου ύπνο. Σ' εμάς, οι άνθρωποι έσβησαν τον ήλιο. Έσβησαν και τη νύχτα, και τον ύπνο της, και τ' άστρα της, και την ιερή σιωπή της, υψώνοντας παγωμένους ηλεκτρικούς ήλιους μέσα στην καρδιά του μεσονυχτιού. Εδώ οι αστερισμοί ξεδιπλώνουν ακόμα με άνεση πάνω από τις κόκκινες στέγες τις σημαίες τους με τα αρχαία σύμβολα. Οι αρκούδες, οι δράκοντες, ο τοξευτής, η Κασσιόπη, η κόμη της Βερενίκης, η πουάια, το ασημένιο ποτάμι του Γαλαξία... Όλα τ' άστρα πορεύονται πάνω από τις στέγες του χωριού με τάξη, σαν τάγματα αρχαγγέλων που πιάνε παράτα. Μόνο τ' αστέρι της τραμουντάνας στέκετ' εκεί αντίκρυ στην Ανατολή, πάνω από την ιερή πόλη του Πριάμου, ασάλευτο, σαν ασημένιο καρφί κτυπημένο στο στερέωμα. Σαν Αθηναίος ξενύχτης περνώ μέσ' από το χωριό που κοιμάται ακόμα, και

νιώθω σαν ιεροσουλία το αστάχαστο πέρασμά μου, και τον κρότο των βημάτων μου στο λιθόστρωτο.

Ο αέρας είναι γλυκός, αμεταχείριστος. Μυρίζει από κρυμμένες τούφες δέντρων και μυριστικών. Μια γάτα στάθηκε πάνω σε μια πεζούλα, ερωτική ξενύχτισσα, και τα μάτια της άναψαν, χρυσοπράσινες φλόγες. Της έγνεψα φιλικό, όμως αυτή πήδηξε τραμαγμένη, και έσεισε την πηχτή σγουρόδα του βασιλικού. Μοσκοβόλησε με μιας μεθυστικά το σοκάκι. Στάθηκα ν' αναπνεύσω με όλο μου το στήθος.

Τα σπίτια στέκονται μέσα στη σκιά, στέκονται κι οι κληματαριές και τα δέντρα, κι ακούνε τις βρύσες. Πηγαίνω και βάζω τα χέρια μου κάτω από τον κρουνό και το ψυχρό νεράκι τραγουδά στη ζεστή φούχτα μου. Αυτή την υψηλή πολιτεία του τρεχάμενου νερού, που κανένας δεν το φυλακίζει, κανένας δεν το κάνει να σωπάσει, κανένας δεν το περνά από τους μετρητές και κανένας δεν το πουλά με το κυβικό, δεν είναι δυνατόν να τη φανταστούνε στην πολιτεία.

Φωτο: από το βιβλίο The reader's digger's Great World Atlas, 1964

Ο Ήλιος επαντρεύτηκε

Δημοτικό της Ηπείρου

Ο ήλιος επαντρεύτηκε κι επήρε το φεγγάρι,
εκάλεσε και στη χαρά συμπεθερούς τ' αστέρια·
τα σύννεφα τους έστρώσε στρώματα, για να κάτσουν
τους έβαλε προσκέφαλα τις ράχες ν' ακουμπήσουν·
τους έβαλε και τράπεζα στους κόμπους τα θουλουδία,
τους έβαλε φαΐ να φάν' το μόσκο και τα άνθια
Κρασί τους έδωκε να πιούν θάλασσες και ποτάμια·
κι απ' όλα τ' αστέρια τ' ουρανού Αυγερινός δεν ήρθε·
κι αυτού προς το ξημέρωμα Αυγερινός εφάνη
φέρνει τον ύπνο ζωντανό στα νιογάμπρια πεσκέσι·
φέρνει και στους συμπεθερούς πυχνάρι να τους φέξει,
να φύγ'ν' να πάν' στα σπίτια τους, τα νιογάμπρια νυστάζουν.

Γύρνα φτερωτή του μύλου

Νίκου Γκάτσου – Μάνου Χατζιδάκι

Γύρνα φτερωτή του μύλου να περάσει το νερό
Μέρισσε θολό ποτάμι να 'ρθει το συμπεθεριό
Έβγα σ' άσπρο σου μπασλόνι φεγγαράκι μου χρυσό

Τραγουδάνε τα νιογάμπρια και περνάν τον ποταμό
Λάμπει στο χορτάρι πάκη φτάνει το συμπεθεριό
Μέλι θα γιομίσει τώρα κάθε μύγδαλο πικρό

Η Νεύρωση του Πράσινου

Γιάννη Τσαρούχη, (Αποσπάσματα)

... Η Αίγυπτος είχε από την εποχή του Ηρόδοτου, δια του Μαντίου της δώσει αυτόν το χαρακτηριστικό χρησμό-κατάρα «Έλληνες αεί παίδες». Όσο κι αν είναι φυσικό να αγαπά κανείς το σπάνιο και το αντίθετό του, πρέπει να ομολογήσουμε ότι ο τρόπος με τον οποίον ο Έλληνας ονειρεύεται και θέλει να φτάσει τη Δύση, είναι ένα ειδικό εθνικό σύμπλεγμα

Ασφαλώς έχομε ανάγκη πράσινου. Ότι έχει γραφεί από ιατρούς, από δασολόγους, μετεωρολόγους, οικονομολόγους, σχεδόν με πείθει, ότι είναι απαραίτητο να υπάρχουν δάση και να προστατεύονται τα υπάρχοντα. Αλλά επί τέλους η Ελλάδα, ακόμη και αν δεν είναι, ακόμη και αν δεν το πιστεύει, είναι καταδικασμένη να ανταποκρίνεται σε μια γενική και θαλή παγκόσμια γνώμη, ότι αποτελεί κέντρο αισθητικής ακτινοβολίας, ακόμη και σήμερα.

... Πήρα στα σοβαρά την ανάγκη αισθητικής στην Ελλάδα και ... το συμπέρασμα στο οποίο έφθασα, είναι ότι τα πράσινα, όσο και αν σεβαστούμε τις γνώμες επιστημόνων και τεχνικών, είναι κάτι που δεν ταιριάζει στις ζώνες εμφανίσεως του «ελληνικού χώρου». Ονειρεύομαι την ημέρα που οι Έλληνες θα είναι τόσο ανεπτυγμένοι αισθητικώς, ώστε θα ήνε στους καλλιεργημένους ξένους που θα επισκέπτονται τον τόπο μας: Μας συγχωρείτε γι αυτές τις ακατάστατες πρασινάδες, αλλά δεν έχει τελειώσει ακόμη η μελέτη της αφαιρέσεώς των, οπότε θα μεταφερθούν μακράν των ζωνών εμφανίσεως, σε ειδικές κρυφές περιοχές που θα ονομάζονται «πνεύμονες», αλλά που θα είναι κρυφοί και αθέατοι, όπως είναι σ' ένα αρχοντικό σπίτι το λιβητιστάσιο.

Βέβαια, ένα δάσος από δρυς, με ένα ή δυο κυπαρίσσια, με δυο-τρεις ψηλόλιγνες φοινικιές, μερικά χαρίεντα νεοκλασικά σπίτια, θά 'ταν πολύ διασκεδαστικά κάπου στην Αθήνα, στο Σύνταγμα ή στην Ομόνοια. Οι Βαυαροί ρομαντικοί δεν ήταν οι χειρότεροι παρεξηγητά της ελληνικής πραγματικότητας. Έκτοτε γνωρίσαμε πολύ χειρότερους. ...

... Τι τις θέλουμε αυτές τις πρασινόδες, τις σκονισμένες αναιμικές πιπεριές, τα φυματικά πευκάκια, τα μπασμένα ή ψωριασμένα κυπαρισσάκια, κι όλην αυτόν τον πάσχοντα από αιώνια ανεπάρκεια φυτικό μας κόσμο; Ας πάρουμε ... την ίδια τη σεβάσμια Ακρόπολη-ανάκτορο της αγνής Θεάς που η σύγχρονη ελληνική προσικάντζα, χρόνια τώρα, προσπαθεί να μετατρέψει σε βιβλίτσα του Ψυχικού ή της Θιθοθέης, όπου κατέφυγε, όχι η Αθηνά, αλλά κάποιος ανυπόφορος φραγκοθεβαντίνος. Το μάτι μου πήρε τον περιβολάρη της Ακροπόλεως, με λίστιχο να ποτίζει τριανταφυλλιάς του είδους που ονομάζονται, Καρμεντοίτα, Σάρα Μπερνάρ, μπούζια μπόλικά (αυτά αυξάνονται αμέσως) κι έτσι δε μένει ούτε μια στιγμή το τοπίο απείραχτο. ...

Όπως το παρατήρησε ο μέγας εις αυτά Πικιώνης, οι όρθιες κοιλόνες, επιμόνως ζητούν οριζόντιες ή καμπύλες συμπληρωματικές, όχι όμως όρθια σουβλιιά, άθλια και φυματικά, ενοχλητικά παρδάστα, στο καθαρό τραγούδι τους.

Ο Άρειος Πάγος, μέγα μνημείον του ελληνικού μύθου, είναι θύμα αυτής της ανυπόφορης μάταιης αγάπης της πρασινόδας. Ανυπεράσπιστος αλλή και σεβασμιότατος γέρων, ης και κατακεραυνώνει και καταδικάζει με συναφρωωμένο βλέμμα όλα αυτά τα βρωμοπραματάκια που τού 'χουν μπηξει στις σεβάσμιες πλάτες του.

... Σεβαστή νευρώσις βέβαια η manía για το πράσινο, αλλή όχι στις ζώνες εμφανίσεως, όπου βασιλεύει ο μέγας όρχων του ελληνικού τοπίου, ο βράχος. Ο ελληνικός δρυμός είναι τα ελληνικά βράχια. Το πράσινο πρέπει να φυτεύεται εκεί που δεν καταστρέφει τα βράχια. Αυτές είναι οι αθάνατες γλυπτικές της φύσεως που θα δίνουν στον αιώνα, το χαρακτήρα στον τόπο μας. ...

Η Ελλάδα εξελικθείσα στο έπακρον, δεν μπόρεσε να ξεφύγει ακόμα από τον παροχλημένο συρμό επιστροφής απ' το Τυρόλο, από το Σαλταβούργο, κι από τις μάταιες προσπάθειές της να επιτύχει τις «εναρτηστές του πράσινου» που τελικώς δεν τις πετυχαίνει ποτέ.

Σ υ μ η ρ α σ μ α : Πολλοί ζώναι εμφανίσεως εις την Ελλάδα πρέπει να έχουν ως ιδανικόν πολύ περισσότερο τον βραχόκηπο, παρά την αναισθητική ακαταστασία που δημιουργεί η υστερική manía προς το πράσινο.

Με την Ελλάδα καραβοκύρη

Νίκου Γκάτσου-Μανου Χατζιδάκι

Με τη φουρτούνα
και το σιρόκο
ήρθε μια σκούνα
απ' το Μαρόκο.

Με τον Ασίκη
τον μπουρλοτιέρη
ήρθ' ένα μπράκι
από τ' Αιγέρι.

Με τον αγέρα
και με τ' αγιάζι
πάει μια μπρατσέρα
για τη Βεγγάζη.

Με την Ελλάδα
καραβοκύρη
πάει μια φρεγάδα
για το Μισσίρι.

Άγιε Νικόλα
παρακαλώ σε
τα πέλαγα όλη
βουλουδία στρώσε.

Άγιε Νικόλα
παρακαλώ σε
στα πέλαγα όλη
βουλουδία στρώσε.

Το φύλλο

Από το βιβλίο «Το φύλλο το πηγάδι τ' αγγέλιασμα»
Βασίλη Βασιλικού (αποσπάσματα)

Τώρα βρισκόταν στον πλατύ χωματόδρομο του Λυσσατριείου, πάνω από το νεκροταφείο της Ευαγγελίστριας, πλάι στα εβραϊκά μνήματα όπου θούφαζαν τα ζευγαράκια. Είδε κάτω την Έκθεση, μαγική πόλη, με τα πολύχρωμα φώτα της, τις διαφημίσεις της, το Λούνα Παρκ, μια ρόδα με αεροπλανάκια καρφωμένα στις ακτίνες της γυρνούσε νόμφωτη στο διάστημα, ο ακός του χαρούμενου κόσμου έφτανε ως τ' αυτιά του. Φωτοβολιίδες άρχισαν να σκάνε ψηλά ραντίζοντας σαν συντριβάνια το γρασίδι της νύχτας. Ωστόσο στ' αυτιά του ερχόταν τώρα μια άλλη φωνή, βαριά, μερακλωμένη. Κατέβαινε από ψηλά σιγά, σαν νάσερνε όλα τα βάρη του κόσμου.

Βράδιασε μες το Γιαντί-Κουλέ
Η φωνή τον καθούσε. Γύρισε πάνω, κοίταξε τα παλιά Κάστρα, την Ακρόπολη, τα Εφταπύργια τείχη, τη Μονή Βλατάδων, το ίδιο το Γιαντί-Κουλέ.

Ο κόσμος έξω χάρεται την όμορφη ζωή
Άθελά του άρχισε ν' ανεβαίνει. Η φωνή τον τραβούσε.
Δεν έφερνε αντίσταση. Ήταν γεμάτη παράσιτα, ρυτίδες, βραχνή, ξεκουρντισμένη, μα ζεστή κι ανθρώπινη. Ανέβαινε. Πήγαινε προς τα κει.

Κι εγώ στενάζω, στενάζω νύχτα μέρα
μέσα εδώ στη φυλακή

Σαν υπνοβάτης πήγαινε άκρη-άκρη στον πλατύ χωματόδρομο. η φωνή άγγιζε ίσια την καρδιά του.

Έλα μονούλα μου πριν με δικάσουνε
κλόψε να μ' απαλλάξουνε

Γύρισε κι έριξε μια τελευταία ματιά στον κόσμο που άφηνε πίσω του: είδε τα νέα κάστρα από τις πολυκατοικίες, τις σκοτεινές μπουκαπόρτες τους, τις συμμετρικές επάλλξεις τους που κρύβαν τη θέα προς τη θάλασσα όπου είχε δύσει οριστικά ο ήλιος.

Δεν είναι το σφάμμα μου βαρύ

Όχι, δεν θα γυρνούσε ποτέ πίσω, ποτέ πια. Όχι άλλο ένοχος για ένα έγκλημα που δεν είχε κάνει. Θα πήγαινε εκεί όπου δεν θα 'βρισκε άλλα τέρατα, πέρα, πίσω μακριά, πιο πέρα από τους πύργους της ΔΕΗ, πιο πίσω από το Γιαντί-Κουλέ, πιο μακριά από τον λάθο όπου γίνονται κάθε πρωί οι εκτελέσεις.

Βαριά όμως τα σίδερα
βαριά κι η φυλακή.

Θα πήγαινε εκεί όπου θα εύρισκε τον ήλιο στην αυγή του, στην κόψη του βουνού, και θα 'ριχνε τα ρούχα του και θα 'μπαινε γυμνός μες τον ήλιο, γυμνός, θα έμπαινε στη φυλακή του ήλιου, στον κρόκο του ήλιου...

Η φωνή σταμάτησε να τον καλεί και βρέθηκε μόνος του μες τα παλιά ερειπωμένα Κάστρα.

Γιώργου Σεφέρη – Μίκη Θεοδωράκη

Άνη της πέτρας μπροστά στην πράσινη θάλασσα
με φλέβες που μου θύμιζαν άλλες αγάπες
γυαλίζοντας στ' αργό ψιχάλισμα
άνη της πέτρας φυσιογνωμίες
που ήρθαν όταν κανένας δε μιλούσε και μου μίλησαν
που μ' άφησαν να τις αγγίξω ύστερ' απ' τη σιωπή
μέσα σε πεύκα, σε πικροδάφνες και σε πλατάνια

Η πόλις

Κ. Π. Καβάφη

Είπες: «θα πάγω σ' άλλη γη, θα πάγω σ' άλλη θάλασσα.
Μια πόλις άλλη θα βρεθεί καλύτερη από αυτή.
Κάθε προσπάθεια μου μια καταδίκη είναι γραφτή:
κι είν' η καρδιά μου –σαν νεκρός– θαμένη.
Ο νους μου ως τότε μες στον μαρασμόν αυτόν θα μένει.
Όπου το μάτι μου γυρίσω, όπου κι αν δω
ερείπια μούρα της ζωής μου βλέπω εδώ,
που τόσα χρόνια πέρασα και ρήμαξα και χάλασα».

Καινούργιους τόπους δεν θα 'βρεις, δεν θα 'βρεις άλλες θάλασσες.
Η πόλις θα σε ακούσθωβεί. Στους δρόμους θα γυρνάς
τους ίδιους. Και στις γειτονιές τες ίδιες θα γερνάς:
και μες στα ίδια σπίτια αυτά θ' ασπρίζεις.
Πάντα στην πόλη αυτή θα φθάνεις. Για τα αλλού, μη ελπίζεις
δεν έχει ηλιό για σε, δεν έχει οδό.
Ετσι που τη ζωή σου ρήμαξες εδώ
στην κόχη τούτη τη μικρή, σ' άλλην τη γη την χάλασες.

Πέραν του Ισθμού

Σπυρίδων Παγαρέλη

Ότε υπέστρεψα παρά τα ερείπια της Άλφειας, το μεσονύκτιον είχε παρέλθει.
Εκαθεσθην, επί λίθου τινός και εκείθεν εβεβάρουν τον χώρο των ανασκαφών
και τα ποικίλα ερείπια, τα μάρμαρα, και τους ακρωτηριασμένους τήδε κακείσε
κίονας φωτιζόμενους υπό του σεληνιακού φωτός. Αύρα χαλάρα έσειεν ήρεμα
τους θάμνους, ο δε ελαφρότατος εκείνος ψιθύρος μοι εμφανετο οισνεί στεναγμός
της φύσεως θρηνησής το εκλίπών της Ολυμπίας μεγαλείον. Ποια ακμή, αλλά
και ποια πτώσις! Σκιαί παισιστών ανέθρωσκον από της άκρας της παλαιστρας,
και μικρόν κατά μικρόν ηφανίζοντο κατά τα άκρα της ιερής Άλφειας. Βόμβος
πλήθους απείρου διέχεετο υπέρ την ατμοσφαιραν. Κραυγαί, παραρμήσεις,
χειροκροτήματα στεναγμοί έτι, και μετ' αήλγόν η οιωπή επεκράτει πάλιν και του
 ανέμου ο πένθιμος στεναγμός. Αίφνης δονείται η γη- ύμνοι ενθουσιώδεις
 ανακραύονται, τα σπάγια σπείρουσιν υπό την μάχαιραν του Ιεροφάντου. Ο
 Ολυσσακόπος εξετάζει τα σπλάγνα άρχοντασι αγώνες, στεφανουται ο νικητης
 και αθλασμοί ακιζουσι τον αιθερα. Ο Ολυμπιονίκης, η οικογενεία του, η ιδιοπτερα
 του πατρός επευφημουνται από του ενθουσιώντος και ακατασχετου πλήθους.
 Ευδαιμονίας δακρυα και χαράς συλακουσι τας πορείας του νικητού: εις την
 ήλην θ' αντειχεν ίσως, αλλ' η χαρα τον κατεβαλε και ωχρος βδής καταρθώνει
 να βαδίζη. Αλλ' ήδη ο θόρυβος παύει. θείαι αρμονία μουσικής ηχουσιν εκ νέου
 εις τον αερα. Μικρόν κατά μικρόν εκπνεουσι και αυται, και μονον ο μελαγχολικός
 ψιθύρος της ανευσης αύρας ακουεται έτι. Οίμοι! Το γρητευτικόν όνειρον του
 εγρηγορούντος παρά την Άλτιν ειχε ήυθη.

Ο φίλοισβος των αργυρών υδάτων του Αλφειού, καθήδυνε πάντοτε την ακοήν,
αλλά το ρεύμα του, παρερχόμενον γοργώς και αδιαλείπτως, μοι υπέμνησεν ότι
αύτω παρέρχονται τα πάντα εις τον κόσμον τούτον. Και οι λαμπραί της αρχαίας
Ελλάδος ημέραι ήσαν ρεύμα του Αλφειού και παρήλθον...

Όμορφη πόλη

Γιάννη Θεοδωράκη – Μίκη Θεοδωράκη

Όμορφη πόλη φωνές μουσικές
απέραντοι δρόμοι
κλεμμένες ματιές.
Ο ήλιος χρυσίζει, χέρια σπαρμένα
βουνά και γιασιά, πελάγη απλωμένα.

Θα γίνεις δικιά μου
πριν έρθει η νύχτα
τα κλωμά τα φώτα πριν ρίξουν δίχτυα
θα γίνεις δικιά μου.

Η νύχτα έφτασε
τα παράθυρα κλείσαν
η νύχτα έπρεσε οι δρόμοι χαθήκαν.

Αθήνα

Νίκου Γκάτσου-Μάνου Χατζιδάκι

Μ' άσπρα πουλιά και σύννεφα
τον ουρανό θα γυτσω
και τ' όνομά σου αθάνατο
στην πέτρα θα κεντήσω.

Στο περιβάδι τα' ουρανού
θα μπω για να διαλέξω
δάφνη, μυρτιά κι αμάραντο
στεφάνι να σου πλέξω.

Αθήνα
χαρά της γης και της αυγής
μικρά γαλάζια κρίνα.

Κάποια βραδιά στην αμμουδιά
κοχύλι σου θα μείνω
χαρά της γης και της αυγής
μικρά γαλάζια κρίνα.

Η Άθινα από το Μαρούσι, φωτο: Δημήτρης Μαργαριτάκης

Ολυμπία, φωτο: Δημήτρης Μαργαριτάκης

Όλυμπος

Πρόλογος του Ηλία Βενέζη στο βιβλίο του Ηλία Νικόπουλου (αποσπάσματα)

Ό,τι και να κάμεις, σαν έχεις ανεβεί στον Όλυμπο, ο Όλυμπος θα σε ακολουθεί. Ο Φράνσις Φάρκιουαρ, ο Αμερικανός ορειβάτης, δοκίμασε απ' τους πρώτους, στα 1914, ν' ανεβεί στην ψηλότερη κορφή του Ολύμπου. Είχε νομίσει τότε πως πάτησε την κορφή. Αλλά, όπως αποδείχτηκε αργότερα, η κορφή – ο Μύτικας – ήταν δώδεκα μέτρα ψηλότερα από κει που είχε φτάσει, και ο Μπουσσονά και ο Μπω-Μπωβύ είχαν ήδη προηγηθεί. Από τότε ο Όλυμπος τον καθούσε να γυρίσει. Σαραντά χρόνια αργότερα, σαν έχασε το παιδί του κι ήταν πικραμένος έως θανάτου, πήρε τη γυναίκα του, ξεκίνησαν απ' τη μακρινή Καλιφόρνια, και ήρθαν στην Ελλάδα για ν' ανεβεί ξανά στον Όλυμπο, να κερδίσει τα δώδεκα μέτρα που του έλειπαν.

Να ήταν άραγες γι' αυτό; Για τα δώδεκα μέτρα; Καθώς καθόμαστε στο καταφύγιο του Ολύμπου, οι δυο μας, κοιτάζοντας από πάνω μας το Στεφάνι και το Μύτικα που έμελλε να φτάσουμε την άλλη μέρα, τον ρώτησα:

– Γιατί ήρθατε τώρα, στη ρύπη σας, στον Όλυμπο; Ήρθατε για τα δώδεκα μέτρα; Ήρθατε για να ξεχάσετε; Δεν αποκρινόταν. Γύρισα, τον κοίταξα. Ο άνθρωπος έκλαιγε. Σιγανά, διακριτικά, αυτός που είχε ανεβεί στα Ιμαλάια, έκλαιγε. Θέλησα να ζητήσω συγγνώμην.

– Όχι, είπε. Εγώ θυπούμαι που δεν μπόρεσα να επιβληθώ στον εαυτό μου. Όχι, δεν ήρθα να ξεχάσω. Ήρθα να καταλάβω. Μεσ στην ομορφιά του Ολύμπου, μεσ στην ομορφιά των απλών ανθρώπων, η Μάρτζορι κι εγώ, τώρα που είμαστε ληημένοι, ήρθαμε να καταλάβουμε τον άνθρωπο. Κάτω απ' τα αιώνια πράγματα, απ' την αιώνια ομορφιά, να εξηγήσουμε τη μοίρα. Όχι να ξεχάσουμε. Να εννοήσουμε.

Είπε και κοίταξε ψηλά τους γυμνούς βράχους. Και ολοένα γαλήνευε. Είδε τον Όμηρο που είχα μαζί μου.

– Διαβάστε μου λίγους στίχους, παρακάλεσε

Του διάβασα, κάτω από τον θρόνο του Διός, τους πρώτους στίχους του θ' της Ιλιάδας: Έλεγαν οι στίχοι για μίαν αυγή στον «νιφόνετα» Όλυμπον που είχαν σύναξη οι θεοί, και ο λόγος για κάτι πανάρχαιους χρόνους των Ελλήνων, για κάτι ρουσαφένια των θεών προς Δανασούς και Τρώες, για κάτι ξεσυνερίσματα και κάτι φοβέρες του Δία – για όσα που είχαν γίνει ποίηση και αιωνιότητα. Ο Όλυμπος, έτσι, την ώρα αυτή που ολοένα γύρω μας κατέβαιναν οι ακιές, γινόταν ταυτόσημος με τον Όμηρο, γινόταν πνευματική αιωνιότητα.

Χάρτινο το φεγγαράκι

Νίκου Γκάτσου-Μάνου Κατζιδάκι

θα φέρει η θάλασσα πουλιά
κι άστρα χρυσά τ' αγέρι
να σου καϊδεύουν τα μαλλιά
να σου φιθούν το χέρι

Χάρτινο το φεγγαράκι
ψεύτικη η ακρογιαλιά
αν με πιστευεις λιγάκι
θα 'ταν όλα αληθινά

Δίχως τη δική σου αγάπη
γρήγορα περνά ο καιρός
δίχως τη δική σου αγάπη
είν' ο κόσμος πιο μικρός

Χάρτινο το φεγγαράκι
ψεύτικη η ακρογιαλιά
αν με πιστευεις λιγάκι
θα 'ταν όλα αληθινά

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Γζένη Ευαγγελινού, Άννα Κρεμέζη-Μαργαριτούλη, Μαρίνα Μακρίδου-Μαλλοπούλου, Σάκης Κουρουζίδης
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ: Κώστας Καστανάς, Γιάννης Φέρτης, Κώστας Θωμαΐδης, Χορωδιακό Εργαστήρι Αθηνών, Γιάννης Φιλίππουπαλίτης
Ευχαριστούμε το μουσικό Γιάννη Σφυρή για τη βοήθειά του στη συλλογή των στίχων
ΧΟΡΗΓΟΙ: Εθνική Α.Ε. Διακήρυξης και Οργανώσεως, Mellon Technologies.

Ιδιοκτήτης:

«ΦΙΛΟΙ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ»
Λεβίδου 13, 145 62 Κηφισιά – Τηλ. 8083.289, 8015870,
fax 8083289 amarg@gnhm.gr
http://users.hol.gr/~nsk/filoi.html

Εκδότης: Άννα Κρεμέζη – Μαργαριτούλη

© Φίλοι Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
Διόρθωση κειμένων: Αγγελική Βαρελλά
Σταχαιοθεσία – Σελιδοποίηση – Φύλμας Εκτύπωση
Λιθογραφείο «Βιβλιοσυνεργατική ΑΕΠΕΕ»
Τιμή τεύχους για τα μη μέλη των «Φίλων» 1 €

